

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötésben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díjkezdményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adandók.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

→→→ vasárnap reggel. ←←←

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A posta-takarékpénztár.

II.

Midőn a posta-takarékpénztár intézményét tanulságosan ismertető füzetke, röpirat azon ellenvetéssel, — mely a közönség egy részétől származik, hogy t. i. a posta-takarékpénztárak veszélyeztetik a fennálló pénzügyi intézetek és takarékpénztárak lételetét, — foglalkozik, a külföld példájára hivatkozik, hol a tapasztalás ezen ellenvetést fényesen megegyeztet, a mint azt az általa felhozott statisztikai adatok minden kétséget kizárólag szembeszökőleg igazolják.

Eltelkintve attól, hogy nálunk még a tapasztalás csak későbbi időkben fog szolgáltatni adatokat arra, hogy vajjon a posta-takarékpénztár intézménye mily befolyással van a fennálló e nemű pénzügyi intézetekre, a felhozott példák és számadatok azt bizonyítják, hogy azok oly fejlett iparral bírnak, hogy a nagy forgalom által növekedett tökegyűjtés a posta-takarékpénztár felállításával károsan nem hathatott eddig a többi magán pénzügyi intézetekre; de nem tanúsítja azt, hogy ezek nem juthattak volna több tőkéhez, ha a posta-takarékpénztár fel nem állítottatik. Ez uton, vagyis a posta-takarékpénztár tőke gyűjtése által — kétségkívül előmozdítatik a takarékoság, de az állam is közeledik azon uthoz, a hol monopólium veszi kezdetét és kizárja a társadalmat, a magán embert ezen üzlet köréből. Vajjon hasznos lesz-e ez a jólét előmozdítására, ha az állam e téren is az omnipotenciát megnyeri? oly kérdés, mint a szocializmusé; melytől ez idő szerint retteg az állam. Ettől ugyan nekünk legkevésbé sem lehet okunk tartani; mert, hiszen mint mondják, földművelő, tőke-szegény ország vagyunk; s a tőke gyűjtést csak legutóbbi időkben kezdtük meg munkába venni, a részvényes takarékpénztárak útján.

TÁRCZA.

Hölgyeink.

Szokott sétából hazajövet, épen arról gondolkodtam, vajjon az éa Sándor barátom hol és hogyan lehet, már három hete sem nem láttam, sem semmi hirt nem hallottam róla. Már a kilincsen is volt kezem, midőn mögöttem hallom a hangját.

Ah! szervusz barátom, isten hozott, hol a pokolba barlangolsz, semmi életjelt nem adva magadról, no de most már csak gratulálhatok, mondám az érkező felé nyujtva jobbomat.

Barátom előbbi vidám kifejezését egészen megváltoztatta e kérdésemre s igen levereőleg felel:

— Ugyan kérlek, hagyj fel ez örökös bosszantó szavakkal, tudod, hogy semmi sem esik oly zokon, mintha épen arról kérdezték, miben ugyanis már nyakig vagyok.

— Azt elhiszem, a boldogság, az élvezet már nemcsak unalmassá, de terhetekre válik. Restelitek, ha még meg is említik nektek. Így vagytok ti szerencsés földi lények, kiket saját boldogságtok, szerencsétetek, vagyonotok vakít meg.

— Ugyan barátom, ha te ma nekem leczkét akarsz tartani, s untatni ezekkel a lári-fárikkal, ugy isten veled!

— Na-na, ne tréfálg, inkább nem szölok egy szót sem csak, maradj.

— De mégis szó, a mi szó, meg volt-e már a kézfogó? Kérdem Sándortól.

— Miféle kézfogó?

Nem a mi körünkbe tartozik az állam politikai omnipotenciájával disse-rálni; de erről a közfelfogás az, hogy az egyéni szabadság rovására terjeszkedik. Na már ha ez igaz: akkor a közgazdaszatban az állam omnipotenciája az egyéni keresetet korlátozza s kizsorigja; s ez esetben a posta-takarékpénztár intézményének ismertetője által felhozott azon érv, mely szerint Ausztriára hivatkozik, hogy ott a központban alkalmazott hivatalnokok száma három év alatt 40-ről 500 emelkedett, kevésbé szerencsés a kereset szaporodásának bebizonyítására; mert ugyanennyi személy lett volna szükséges a tőke gyűjtésre akkor is, ha az a magán keresetnek hagyott volna fel; vagy ha nem, akkor a posta-takarékpénztár felesleges személy szaporítást okoz, mely annál kevésbé lehet becses s az állami s társadalmi léte kedvező: minél inkább szaporítja az állam kontójára élni szeretők számát.

Eltelkintve azonban ezektől, a közönség körében támadt ellenvetés fő alapelében nem is arra redukálható, mintha pusztán a fennálló pénzügyi intézetek lételetét veszélyeztetné, hanem inkább arra, hogy a kis tőkéket elvonja azon térről, melyen azok eddig forogtak, t. i. a gazdasági, ipari s kereskedelmi térről s felviszi a börzére, mert mint a szabályzat tartalmazza, az egy ezer forintot felüli összegeken állami papírok vásároltának, ezeknek tere s piacza pedig a börze.

Na már most helyes-e, jó-e a köz, különösen a mezőgazdaszatra, hogy tőkészegény országunkban, s akkor midőn folytonos a panasz, hogy a földművelés nem juthat olesó pénzhez, a börzére vitessenek: azt az olvasó ítéletére bizzuk.

Nem akarunk ezzel annak kifejezést adni, mintha a földet, s annak művelését, iparát kölcsön pénzzel terhelné

— Hát H. Gizellával. Az egész város beszélt, hogy jegyesed! . . .

— Ah! boldogság. Volt valami benne az igaz, de utóvégre is nekem spritiszta nem kell. Esmém: egy csinos szőke lány, kinek műveltsége és szive, enyém nem pedig a világé legyen.

— Ugyan már miféle beszéd ez, spiritiszta! mit értesz te ezalatt?

— Hát azt, ha velem beszél: angyal, ha atyjával, ördög; ha mint műkedvelő lép fel a szinpadra, ott meg az „ártatlan“ ugy megtudja csalmi férjét, akár csak egy ügyes primadonna, ozt' meg, ha egy más üresfejű dendővel beszél, azzal is csak ugy kezd, mint velem kezdte. Semmi különbség, neki az egész világ mind egy. Csöndös, házitűzhelyről itt szó sem lehet.

— Ez mind szép — mondám — de mi kifogásod volt K. Jolán ellen?

— Már minek hozod ezt is föl! Különb, ha épen oly nagyon kíváncsi vagy rá: elmondom.

Látod nekem ez a lány még mielőtt láttam volna, a leírás után is nagyon tetszett. Nővérem említé őt s hozzá tette guonyos kifejezések között, ez éppen nekem való, mert nem tud jóformán írni sem, divatot, civilizációt nem ismer, zongorát nem is látott stb.

Én nyomban felkerestem, bemutatám magam s már az első látásánál igen meg voltam vele elégedve. Egyszerű, mondhatnám darabos modora tetszett nekem, valami titkos őszinteséget látek ez egyszerűségben, mely egész valómat lebilincselte.

jónak s üdvösnek találhánk; e tárgyban ugyanis többször fejeztük ki abbeli nézetünket, hogy a gazda ovakodjék a kölcsön pénztől, mert ez oly teher, melyet különösen napjainkban meg nem bír, hanem igenis azt szükségesnek tartjuk, hogy a mozgó tőkék a földbe az ingatlan vagyomba s ne pusztán üzérkedésre fordíttassanak. S mivel a posta-takarékpénztár előnye s kedvezményeinél fogva a többi magán s részvényes takarékpénztárak föltött áll, s ha mindjárt most kezdetnél a kezdet nehézségével küzdve tán az ohajtott várakozás s reménynek egészen meg nem felelt eddig: még is oly ut, melyen át a kis tőkék felszivárognak azon régiókba, melyekbe a magán takarékpénztárak fel nem hathatnak s ezektől a forgalmat elterelik; különösen országunkban, hol még mindig a külföldi tőke után sohajtozunk, mert a tőke hiányában sinlünk, mint gazdasági, mind ipari, mind kereskedelmi tekintetben.

Ezért támadt bennünk, mint másokban is azon aggodalom: nem fog-e károsan hatni a posta-takarékpénztár magán takarékpénztárainkra. Szívesen elfogadjuk ugyan az ismertető által felhozott biztató példákat; de kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy azok aggodalmainkat egészen megszüntetni nem képesek.

A munka szeretete.

Az így nevelt tanítvány munkaszerető lesz s ez fokozódik benne, ha oktatjuk őt a munka természetességére, szépségére, jóságára s végül hasznára. A természetben minden, a mi él, munkálkodik; a mozgás, a tevékenység, ha czélszerűen és kellőméllel hajtjuk véghez, szép, erre nagy súlyt helyezünk. Minden mozgásnak, minden cselekvésnek, bármily kicsiny és nagy legyen az, megvan saját módja, melyben szép. A szü-

Az mit sem tesz gondolom, ha nem is oly művelt, majd kiművelem én magamnak s boldog leszek vele, nem mint ezekkel a nagy világi, tudós, orvos, ügyvéd, író, meg a jó ég tudná mily faragott dámaikkal. Jártam is oda s mondhatom napról-napra jobban szerettem Jolánt.

Egy napon korán reggel egy hordár állit be hozzám és egy kis levélkét nyujt át, melyben Jolán anyja irását imertem fel. Ugyan mit akarhatnak ezek? Lázás sebességgel bontám fel a levelkét, melyből egy meghívó esik ki az i. . . i egylet javára rendezendő élőképek próbájáról, mellette egy illatos levél, melybe J. anyja' kér, hogy estvére menjek el, leánya is közre fog működni.

Itt van la! ezeket is utólérte a kór-ság! Már egyebet ugysem tud, mivel produkálhatná magát, hát kiállítja önmagát egy este jótékony célra. A mondott estvére még is elmenék. Tele volt az egész terem léha uracsokkal. Az ajtóval szemben egy emelvény, melyen egy óriási képráma mögött Jolán félig kivágott ruhában mutogatá bájait. Kitéve a csipős megjegyzéseknek, s még csak egy izma sem mozcizant meg.

Ekkor e látványtól sokan megittasodtak, de én kijózanodtam. Azóta nem voltam ott.

Barátom, én ugy látom hogy neked hiába van na_ybirtokod, tudományod, szép hangzásu neved, te agglégény maradsz, ideá-lód feltalálhatlan.

lék, a nevelő e szép módon, melyre a tapasztalat, az izlés, az illem és a gyakorlottság képesit, cselekedjenek szüntelenül. Egyetlen lépés, a kéz emelése, a szem forgatása, az ajkak mozdulata, valamennyi mozgás, ha rut, nemcsak szép munkára, de munkára sem nevel, neveltségessé, visszatartóvá tesz, vagy épen ferdeségre szoktat: már pedig ez egyik sem célja a nevelésnek. A munka erkölcsi becses bir; elfoglal s így nem unatkozhat, a rossztól megóv, ellenben örömet, életkedvet, bátorságot, kitartást, erélyt, nemes önértetet ad s ugy önfenntartásunknak, mint részvétünknek egyik leghatalmasabb eszköze. — A haszon napjainkban gyakorta szerepel. Én sem hagyám ki az oktatásból, de nem tolnám előre. A szépre, jóra oktatás — ha csakugyan az — semmi körülmény közt ártalmas nem lehet; amaz eszmék általános érdekűek s a tőkésedő világ egyéneinek érdekébe nem ütköznek. A haszon már nagyon relativ s könnyen érdeket sért. Ha korán kezdjük s oly mértékben üzzük a hasznosra való utalást mint ma, mikor család és iskola egyiránt csak a munka anyagi értékét, hasznát hirdeti: megtanítatunk dolgozni, de e munka nemcsak nem segít, de épen hátráltat erkölcsi nevelésünkben, mert a haszon igen-igen sokszor összeütközik az erkölcesel.

Oktassunk hát munkaszeretetre a munka természetessége-, szépsége-, jóságából merithető okok meggyőző erejével s csak legutóljára, a jellem fejlettségének magasabb fokán vegyük elő a haszon méltatását.

Igy nevelhetünk rendes tevékenységre, így a könyvből tanulásra is. Ha ma a gyermek tanulni nem szeret, annak — az egyéni képtelenséget kivéve — a nevelés az oka. A nevelés tehát nemcsak az iskola, hanem és nagyobb mérvben a család, a társadalom. Nem szerethet tanulni az, ki szülői, általában a nagyobbak kezében könyvet sohsem lát, ki a tanulásról, az iskoláról becsmérő szavakat hall s így buzditás helyett azoktól elijesztetik; nem szerethet tanulni az, kit minden átmenet, fokozatosság nélkül szori-

Nem bánom, felel Sándor. Inkább, mintsem én egy ilyen nőt vegyek el.

Hát te az utcán nézesz feleséget, kérdem.

Hát hol néztem volna, ha nem ott, a hol mutogatják őket. A kereskedések kirakatai előtt, színházak, vendéglőkben, műkedvelői szinpadon, bazárookban, nyilt helyeken, oda vetve célpontul a tömeg kíváncsi, toladó tekintetének, mindenütt csak ott-honn nem.

Ezek a fiatal leánykák, a kiknek arczán ott kellene lenni ama névtelen zománccznak, de nem festéknek, mi a férfi szivnek olyan, mint az elveszett paradicsom visszaidézése.

Istenem, hol van ma az érintetlenség? Hisz 14 éves korukban kiöltöztetik, oda ültetik a zongora mellé, hogy játékkukkal agyon kinezik a hallgató martyr fülét. 16 éves korukig elfelejtik, mi az a pirulás s midői bemutattnak, edzve vannak a férfi szemek meglepetései ellen s bátran mehetnek kézről-kézre, délután a jégen, éjjel a bálban stb. s így egész télen át, míg végre ugy néznek ki, mint a zálogházból kiváltott ruhák, miket felvevés előtt ki kell aggatni a napfényre.

De Sándor, te iszonyatosan túlszasz. Hisz ne feledd, hogy a nőknek ma nagy hivatásuk van.

Azt soha sem tagadom, de nem az, a mit ma hivatásnak tartanak. A ház azon hely, hol a nő hathat, ez az ő birodalma, melyben ő a királynő. De nézd azokat, kik az utcán, a jelölt helyeken oly fényes

tanak tanulásra s ezzel tulterhelnek, kit erre nem szoktatnak, nem oktatnak s ennek módjával meg nem ismertetnek. Tudvány és munkaöszön a gyermek természetében rejlenek: mi — az egyénhez mérten — adjunk alkalmat mindkettőre, de úgy, hogy tudványuk kielégítéséért mindig munkálkodjanak s valahányszor ezt teszik, ahhoz mindig közeledjenek. Ki a tanulást szerfölött könnyíti, játékká alacsonyítja, épen oly nagyot hibázik, mint ki azt anyagi hasznok, hiúságok, rang-, dícsvágy eszközéül tünteti fel. Megesik azonban, hogy a gyermek, a nevelés helyessége daczára sem szeret tanulni, mert vagy képtelen rá, vagy semmi legkisebb hajlamot sem érez iránta; az ilyet erőltetni haszontalan munka, irányában szállítsuk le igényeinket s a népiskolában is csak a legszükségesebbeket tanulassuk meg vele a könyvnélkülözés lehető mellőzésével, tovább ne kényszerítsük, de tudványát s munkásságát emeljük, erősítsük közvetlen oktatás (szóbeliség) és foglalkoztatás által. A szemlélet, a tapasztalat szemben saját gyengeségével, tudatlanságával, folyton nógatja őt gondolkodásra, a miért és hogyan kérdésére. Milyen könnyű ilyenkor beláttatni vele, hogy másokra van utalva; milyen könnyű tovább fenni a fonalat: hátha nincs más, hátha a más nem tudja, vagy nem a legjobban tudja azt, mit ő tudni akar, hátha más nem ad feleletet vagy mi nem értünk rá a kérdezősködére: akkor a könyv mennyire becses. Ily oktatás s mellé még az, ha együtt gyönyörködünk valamely könyv szépségében, együtt fedezük fel tartalmának igazságát, jóságát: bizonyára könyvszeretővé teszi a gyermeket minden erőltetés nélkül s a szeretet nem fogja sajnálni a munkát.

Iskoláink — kétségtelenül — adnak foglalkozást úgy szellemi, mint testi, de mindkétfélet egyoldalul s szerintem ez főoka annak, hogy a mai nevelés célta nem ér s közelebből annak is, hogy a munka iránt ellenszenvvel viselkedünk s azt csak kényszerűségből tesszük. Szellemi téren kiválólag emlékeztet s rendkívül akaratoskodva és aprólékoskodva értelmet képezünk; elhanyagoljuk a képzetet, különösen pedig a szívet és így jókban erős jellemű, erényes embereket nem nevelünk, vagyis célunkat el nem érjük. Minden nevelő tudja, hogy az akaratra a szívnek nagy befolyása van; tapasztalat szerint az értelem és szív harcában legtöbbször az utóbbi győz; jól tudjuk, hogy érzelmek nélkül boldogokká nem lehetünk, hogy az értelem nemes tetteinek előidézéséhez épen úgy szükséges a szív, mint kell ahhoz, hogy

toilettekben mutogatják magukat, mily szerény házi tűzhelyel érik be. Nézd, kiket csak fogadási napjokon találhatsz hon, akkor is még ha a félvilág hódolna is nekik, alig várják ez unalmas ostobaságnak a végét. A mai nők otthonában — kevés kivétellel — alig találsz oly termet, melyben a költők lelkesedést, a politikus pihenést, a férj boldogságot lelne, pedig ez volna a valódi hivatás.

Bizony barátom Sándor, mondhatom, hogy sötét színekkel rajzolsz, azért nem vitatkozom tovább.

Ne is, mert hidd el ok nélkül! . . .

Kajusz.

Egy kis aprófa története.

Még ez az ártatlannak látszó, angyalarcu asszony sem hü . . kinek lehet akkor hinni ezen a világon?!

A szerelmes ember lelkében egyik gondolat a másikat hajszolja. Mit tegyen? Hogy akadályozza meg az asszony hűtelenségét?

Hát ha rápirítana a kis asszonyra, ki tán még nem annyira mestere a tettetésnek, hogy el ne árulja magát?!

Egy olyan mozdulattal, mely közönyös akart lenni, s olyan hangon, mely igen nehezen rejtette el keble háborgó szenvedélyét, azt kérdezte a kis asszonytól: „Ki az a napszámos-féle ember ott, és kire vár?”

A kis menyecske letekint az ügyetlen napszámosra, és hallotthalvány lesz. Kezéből kiesik a varrótü, s reszkető hangon, a legnagyobb zavarban rebegi:

„Kedves Bélám, én nem tudom . . . én nem kérdezhetem, én nem . . .

„Ah — gondolja magában a szerencsétlen férj — tehát még sem romlott még annyira, hogy pirulás nélkül hazudjon!”

ama tettek fölött boldogság áradjon el bennünk: nem szabad hát az érzelmi nevelést háttérbe szorítanunk. Nem fejlesztjük annak értelmét, kit érzelmi állapota képtelenit a hatások elfogadására s viszont kell, hogy értelmünk fejlettsége örömeink, boldogságunk szülője legyen. Neveljétek az érzelmeiket, neveljétek a szívet. Ne féljétek, hogy az öröm, a boldogság tétlenné, maradvá teszen: hiszen muló az s ki egyszer és egyben elérte, kiúzd tovább, hogy más-szor és másban magának vallhassa; de legalább van miért küzdenie! A ki azt akarja, hogy munkálkodjak, tanítson meg örülni a munkának; ekkor teszem szívesen és teszem szüntelenül. Örülni azonban csak a szív tud; ki a gyermeki szívet nem ismeri, annak fájdalmát s örömét nem érezi, ki képtelen gyermekké lenni, szívből hozzá emelkedni, ki maga is örömtelenül munkálkodik: az gyönyörrel, élvezettel dolgozni, általában a munkát szeretni meg nem tanít sohasem!

De maga, értelmi nevelésünk is egyoldalúsággal fásaszt, untat. Itélni és következtetni alig-alig tanítunk. Ismereteket ad az iskola s úgy látszik, nem szolgál más czélnek, mint csupán annak; pedig az ismeretek önmaguk czélt nem képezhetnek, azok keltenek azért, hogy általuk, belőlük helyesen itélni és következtetni tudjunk. Erre törekedjünk, ezt gyakoroljuk nemcsak a mennyiségtani tárgyaknál, hanem mindeniknél, hol ismeretekről csak szó van. A szemléltetés sem minden oldalú, mert érzékszerveink mindenikét nem foglalkoztatja s a tárgyalásban mindig egy bizonyos forma szerint jár el; nagy hibája még, hogy a belső szemléltetésre súlyt nem helyez.

A testi foglalkoztatás nagyon sok kívánni valót hagy fenn. Alsó és felső iskolánkban egyiránt mulhatatlanul szükségesek oly foglalkoztatások, melyek a test minden részének, a mozgásban részt vevőknek, ügyességét, hajlékonyságát, biztosságát és gyorsaságát idézik elő. Több rajz, testgyakorlat, éneklés kell mindenüvé; a játékok, mint pl. a lapdázás, futás, vívás, korcsolyázás, táncz, stb. paedagogilag rendezendők, fölhasználandók; a kézi munkák azon nemei, részletei, melyek igazi nevelői becsesel bírnak, mindenütt gyakorolándók, ilyenek pl. a mintázás, a fafaragás egyes fajai, a fonó-, kötőmunkák nem külön-külön, hanem együttesen, egymás mellett, hogy ne egy irányban, hanem minden oldalról képezzenek. Kiváló gond volna fordítandó a kézimunkák azon nemeire, melyek ülést, görbédést nem igényelnek, kéz-ügyesítő, érzékeinket képzők s alkalmasak arra, hogy a bennünket környező

A menyecske kiment néhány percze, mintha Lizinek adna valami utasítást, s a napszámos eltűnt a sarokról.

„Hát igazam volt!” gondolja egy setét tekintettel a férj.

Nem tud odahaza maradni tovább. Nem tudja tovább nézni ezt a szende, ártatlan arcot, mely őt megcsalja, ezeket az ellenállhatatlan kék szemeket, melyekből az ég mosolyog, s mégis hazudnak!

Nagyon szerencsétlennek érzi magát. Azt hitte, a hetedik mennyországban volt, s felesége hűtelensége letaszította a legsejtébb pokolba. Most már nem talált semmi szépet, semmi csábítót ezen a világon, semmi vonzót ebben az életben, mert elvesztette szívéből a legdrágább kincset, azt a hitet, hogy van ezen a földön valaki, a ki tud igazán, tisztán szeretni, s ez a valaki az ő kedves kis felesége! Milyen fájó csalódás! Hát már az angyalok sem tudnak szeretni?!

Nehéz fejét tenyerébe hajtja, s elgondolkodik szomoruan. Nem hallja a lármát körülötte, mit a kávéház zajos vendégei csinálnak. Nem törődik most semmivel, végig gondolja rövid boldogságát azt az időt, midőn a szerelem aranyos országában kalandozott lelkük, mikor még ábrándja himporát nem törülte le a csalódás.

Mikor még nem érezett mást mint az édes csókok mézét, nem látott mást, mint azokat a nagy ártatlan szemeket . . .

Jól emlékszik, hogy mikor lejött a lépcsőn, hogy eljőjön a kávéházba, hallotta Lizi hangját, amint az odasugta a feleségének:

„Hál' Istennek, csak hogy elment valahára a nagyságos ur! Most már jöhet, ugye asszonyom? Már hívhatom?”

Valjon kit akart hívni Lizi? Ki az, a ki vár hívásra, a ki „jöhet”? De jó volna megölni azt az embert, aztán magamat, meg

nagy tárgyakat kicsiben utánozzuk, szemléltető eszközöket készítsünk s így a kézimunkát az oktatás szolgálatába is bevonjuk. Nem kellene mellőznünk a játékkézimunkát, mint pl. a házikó-építést, kert-alakítást stb-ít, miket a gyermekek nagyon kedvelnek s így általuk ők nemesak ügyesednének, nemesak sok szépet, czélszerűt, hasznost tanulának meg, de a munkaszeretetre leghatásabban neveltetnének. Ez irányokban mai oktatásunk gyökeres reformra vár. Az élő ember mozog; nem nevelés az, mely ama minden oldalú mozgásra a tökély lehető fokáig nem képesít! Csak az nem szeretheti a munkát, ki könnyen, ügyesen, biztosan mozogni képtelen, kinek tehát az nem örömet, hanem kedvetlenséget okoz, mert abban megterhelhetését látja, érezi.

(Vége.)

Elméledés közéletünk felett.

Ha a társadalmi, — szorosabb értelemben megyei együttműködésünk szerves életét figyelmünkre méltatjuk, a hatáskörünkben mutatkozó bármily kis fontosságúnak látszó mozgalom is jelentőségteljesnek mondható, azon mindig ismétlődő valóságként fogva, melylyel a közjónak valódi, minden kicsinyes önzéstől ment munkája a közömbösség, hogy ne mondjuk, az agyonhallgatás sorvasztó hatásának kitéve, jobb feltevésünk előre kockáztatva van.

Pedig ha van nemzet, akkor a miénk leginkább az, melynek szomorú öntudatra jutása mellett a megélhetés, a haladás, — a közjólét eszközei tökéletesbitésén, — szaporításán, a gyakorlatias cselekvés paragon heverő mezején való lankadatlan működésre, az e részbeni temérdek mulasztás utánpótlására leginkább törekedni, s ezzel állami létünkhöz való képességünket beindokolni kellene.

Ilyen féle reményteljes gondolatok és csüggedező aggodalmak lepik meg érdekelt figyelműt, midőn a folyó hó 10-én tartandó megyei közgyűlés tárgysorozata az eddig figyelemre sem méltatott fajsoklaügy rendezését napirendre tűzi. Ezzel a gyümölcs és fatenyésztés messze kiható közzgazdasági és kulturális értékének felismerésére enged következtetni, — ennek utait volna hivatva egyengetni.

Kicsinyesnek feltűnő igyekezet! De melynek létünkhöz tartozó csirája ép oly tapintatosan jóakaratu, mint kellően átgondolt, közérdekeltség üdítő melengetése által fejlődővén ki, s biztosítván közel jövőben elmaradhatlan áldást hozó eredményt: kell, hogy azt magunkévá tegyük, életünk folyamán e részben gyűjtött bár parányi ismeretünkkel szolgáljuk.

Az eddigi kísérletet bírálva, úgy látjuk: miszerint a gyümölcsfa tenyésztés a fajsoklak alig számba vehető munkásságában azért nem nyer lendületet, mivel a fajsokla kezelő eseméteit a gazda közönség

azt az ördögöt, azt a csalfa asszonyt, gondolta magában a kétségbeesett ember.

Mig a szegény orvos a kávéház füstös levegőjében töprenkedett buslakodott, az alatt a kis menyecske sem érezte magát jobban odahaza. Ott volt már a napszámos, és apritgatta szaporán a nagy faládákat; de most már nem szerzett ez örömet a kis asszonynak. Nem tudta elgondolni, mi bántja férjét, miért olyan szomorú az? De ez a szomorúság neki is fájt kétszeresen. Elgondolta, hogy mégis rosszul cselekszik, ha saját akaratát követi s nem férjeét, a kit olyan nagyon szeret.

A gondtalan Lizi asszony meg felhasználva urnője mivel sem törődő szomorúságát, tárva-nyitva hagyta a lakás ajtaját s összeállt a szomszédasszonynyal kupaktanácsra.

Igy történt aztán, hogy egyszerre kopogtattak a fiatal asszony szobája ajtaján, ki gyorsan letörülve könyeit, zavarodottan fogadta a belépő idegent. Egy szép, előkelő fiatal ember volt az, s férje után kérdezősködött; mikor meghallotta, hogy csak körülbelől másfél óra mulva jön haza az orvos, távozni akart, de éppen abban a perczen nyílt ki az ajtó, s belépett rajt, a kit keresett. De milyen állapotban!

Barna haja homlokára lógott s tűzben égő szemei mintha titkos könyök nyomát mutatnák. Lassu, roskadozó léptekkel felesége felé ment s mialatt egy megvető pillantást mért az ott álló fiatal emberre, tompa hangon azt mondta: „Mindent tudok!”

A fiatal asszony majd sápadt, majd megpiros lett, s közel volt az ájuláshoz. Ah! Hát „mindent tud”? Bizonyosan látta a napszámost az udvarban, a mint az fűrészelgette a ládákat, s most haragudni fog ő rá örökre.

Megfogódzkodott a szék támlájába,

közömbössége miatt nem értékesítheti, — s mivel e részbeni érdekeltséget arisztokratikus minőségünk miatt alólól felkelteni nem lehet, — a fajsokla kezelésre hivatott, különben is agyon terhelte tanító, a dolog természeténél fogva, magának indokolhatlanul eredménytelen munkakört nem támaszt, az előjáróságok ellenszenvét nem szítja, e részbeni ismeret hiányait pótolni nem lehet hivatása.

Ha fajsoklát akarunk, — aminthogy akarnunk kell, — mindenek előtt az utak és haszonvehetetlen terek kötelező befásításáról, a kiültetett fák védelméről szabályrendeletileg gondoskodni kell; mely által fajsokla kezelő, — feltehetőleg tanító — a közgyarapodást szolgálván, munkájának gyümölcsére méltán számíthat, — erre alkalma nyílik.

Eme szabályrendelettel együttesen gondoskodni kell a fajsoklak egyöntetű és sikeres kezelése érdekében szakzerű tanításról, — az eredmény biztosításáról, — ennek híján előálló kényszer csak ellenszenvet támaszt, és méltán, másrészt a birtokos közönséget oktalan költsékezésnek teszi ki.

Hogy eme szempontok a fajsoklaügy hatósági elintézése körül figyelembe részesülnek, s hogy e részben a megyei érdekeltség arra hivatott gyümölcsészettel, kertészeti tanulmányozásával foglalkozó része vagy kiküldendő bizottságilag, avagy megyei közlönyünk útján megkérdelve lesz; ami annyival is inkább várható, — mivel nem ismeretlen előttünk ama örömdetes tény; — mely szerint a mult év okt 21-én Bpsten tartott országos gyümölcsészeti értekezleten, a községi fajsoklakra vonatkozólag a leggyakorlatiabb javaslat megyénk ép oly lelkes, mint szakavatott polgárától eredt.

Ha eddig vártunk keleti közömbösséggel, — ma annyival inkább s higgadtanban sorakozhatunk nyugat munkás irányához!

Egy gazda.

Különfélék.

— **A honvéd gyalog feldandárok** összeállítására, mint értesülünk, megtörtént. — Barsvármegyében is van feldandár-székhely, ugyanis a lévai 61. és 62. s a nyitrai 60. zászlóaljak törzsállomás-helyéül Léva városra tüzeltet ki. — A szervezeti javaslat Ofelségéhez lön felterjesztve szentesítés végett s a jövő hó elejével az institució már életbe lép.

— **Borzasztó tüzvész dühöngött** — mint levelezünk írja — Alsó-Győrödön május hó 30-án. Rövid egy negyed óra alatt 40 ház, 19 külön álló kamra és 11 pajta lett a lángok áldozata. Midőn az ajtatos nép fél tizenkét óraker a templomban esőért imádkozott, ütött ki a tűz Hadvin Lajos öszkor elhalt, volt bírónak kocszinében, hol csak öt apró gyermek volt otthon. A tűz a nagy szélviharban tüstént lángba borította az egész falut. Minden mentési kísérlet haszontalanná vált. A templomból tóduló nép a faluba be nem hatolhatott; a kutak mind a tűzben, a patak száraz. Emberélet

hogy el ne essék, s elhaló hangon könyörgött!

„Ne haragudj, Bélám! Még csak most kezdte el . . . bocsáss meg nekem . . . nem tudtam hogy, ezt a csekélységet emyire a szivedre veszed!”

„Ezt a „csekélységet“! kaczagott fel keserűen Béla — Igazán! Hogy is tudok ilyen csekélységet a szívemre venni?! Ha-ha-ha! Még csak most kezdte el uram? Kár, hogy megzavartam önöket, igazán kár!”

„De uram! — indignálódik az idegen — én nem tudom miféle botrányt akar ön itt előidézni! Én önt kerem . . . beteg vagyok!”

„És a feleségemmel akarja magát gyógyíttatni, ugy-e bár?”

„De uram! Megörült ön? Nincs is szerencsém ismerni ő nagyságát!”

„Majd lesz szerencsége engem megismerni!” mondja baljóslatu mosolylyal Béla.

A fiatal asszony se látott, se hallott névtelen fájdalmában.

Nem is hallotta mivel gyanúsítja férje, csak mindig azokra a ládákra gondolt, melyek e rettenetes jelenetet előidéztek. Fehér kis kezeit tördelte kétségbeesésében, s zokogva borult férje lábához:

„Hisz ha tudtam volna, hogy olyan nagyon haragszol, hát le sem hozattam volna a padlásról . . .

„Hát a padlásra rejtetted!” s dühtől remegett hangja, mialatt a mit sem értő fiatal ember felé fordult, s szikrázó haraggal végig mérte, ki összefonat karokkal bámulta ezt a jelenetet, melyből igazán egy kukkot sem értett.

„Hisz tudod Bélám . . .”

„Ne hívjon engemet Bélának, asszonyom, Mikor még szeretett akkor megjárta de most . . .”

A halvány asszony felvetette könyben

Istennek hála — nem esett áldozatul; de 5 ló, 3 tehén, számtalan más háziállat és baromfi elégett. A falu baloldalán nincs, a jobboldalon pedig ritka a ház, melynél a szobákba és kamrákba be nem égett volna, mert a tűz a védtelen ajtó és ablakokon behatva, mindent pusztított. Még a jobb módúak is annyira jutottak, hogy hevenyében nincs betevő falatjuk sem. A kár — a már megejtett hivatalos becslések alapján — meghaladja az 50.000 frtot. Legtöbb ház kevése, vagy éppen nem volt biztosítva. — Valóban borzalmas látványt nyújt a kormos és romokban heverő község és még kétségbeesettebb a lakosság jövő iránti reménye. A vérszűjtött szegény nép nyomora leírhatatlan. Az éhhalálnak néz eléje s ha könyörületes szívek nem gyámolítják, képtelen lesz rommá vált házait újból felépíteni. — A kárvallottak nevében fordulunk a nemesszívű közönséghez és kérjük, hogy kegyes adakozásával enyhítse a szegények nagy nyomorát. Szíves adományokat elfogad és nyugtáz lapunk szerkesztősége is.

— **Kirándulás Fiuméba.** Az országos tüzoltó szövetség ez év augusztus hó 29-én tartja ünnepélyét és nagy-gyűlését Fiumében. Tüzoltóink közül tizen jelentkeztek az ünnepélyen való részvételre. Az alkalom igen kedvező arra, hogy tüzoltóink kevés költséggel megtehessek ez élvezetes kirándulást, melyely egyszerűen bő tapasztalatakat is szerezhetnek az éjlet érdekében.

— **Tanítóképzőnk ifjúsága** által e hó 14-én rendezendő táncmulatság iránt az érdeklődés úgy helyben, mint a vidéken igen élénk. Hiszszük, hogy jól fog sikerülni. A rendező bizottság felkéri mindazokat, kik esetleg tévedésből nem kaptak meghívót, hogy eziránt Sturcz György IV. éves tanító-jelöltől forduljanak. A táncmulatság kedzönlően idő esetén — mint azt a meghívó is jelezte — az „Oroszlán“ fogadó termében lesz megtartva.

— **Magyarosodó községek.** A-Győrödön, mint azt lapunk múlt évi számainak egyikében megírtuk, — Bolemán István plebános már hosszabb idő óta magyar nyelven tartja a szent-beszédet. — A magyarosodás azonban nem csak a templomban, hanem az iskola falain belül is örömdetesen halad, a mennyiben Török Mihály, a község derék és lelkes tanítója fáradságot nem ismerő buzgal-mával a rövid iskolai év alatt oly szép és valóban meglepő eredményt mutatott fel a tiszta tótajku növendékekkel, hogy a tót nyelvet az iskolából majdnem teljesen kiszorít-ván, a vizsgát, — a jelenlét hallgatóság nagy öröme — magyar nyelven tartá. — E szép eredmény után merjük reményleni, hogy Alsó-Győröd rövid idő alatt egészen magyarrá lesz és ezen körülményt a magyarosít-ás eszméje mellett híven és kitartással küzdő plebános és tanítónak róhatjuk fel majd érdemül. — Hontmegyéből is kellemes hírt közöl velünk levelezőnk. — Az alig néhány év előtt még tisztán tótajku lakó-sággal bíró Szántó községe napról napra mindjobban magyarosodik, úgy hogy már most alig találni embert, a ki ne beszélne vagy legalább ne értene magyarul. A temp-lomban örege ifja édes hazai nyelvünkön

uszo szemeit, s csodálkozva tekintett férjére. Nem értette ezt a gyanúsítgatást.

„Hát kit szeretnék én Bélám, ha nem tégedet?!“

„Először legyen szíves megmondani asz-szonyom, ha szeret, akkor miért rendezte ezt a jelenetet, mely asszonyi méltóságához egy cseppet sem illik!? Mit akart elérni vele, mi volt a célja?“

Olyan szép volt az a kis félénk me-nyecske, a mint ott állt, karcsu nyulánk természetével, lesütött szép szemeivel, össze-kulcsolt kis kezével, hogy Béla önkényte-lenül is kérdezte magától: valóban meg-csalhatott-e engem ez a szende teremtés?

„Látod Bélám, csak össze akartam aprítottani... hisz tudod... mindég az utamba volt!...“

„Összeaprítottatni?“ Kité — kiált fel va-dul a férj.

„Óh! Nevetséges asszonyi hiúság! Még a vérontástól sem riad vissza, csak hogy beszéltessem magáról! És — talán szabad kérdezniem asszonyom, ki lett volna számi-tásban az „összeaprított“? Ő — s egy ki-csinylő megvető mozdulattal az ott álló idegenre mutatott — vagy talán én? Per-sze, nagyon érdekesek a fiatal özve-gyek...“

„Nem értelek édes Bélám. Hisz tudod, hogy azokat a csunya nagy faládákat a padlásról akartam összevágatni, hogy ne foglalják el ott a sok helyet hiába. Te nem akartad megengedni, a mi engem igen bo-szantott. A Lizi azt mondta, ne busuljak, hanem tegyek úgy, mint más asszony... vágassam össze, ha te nem látod, aztán hara-gudni sem fogsz majd érte, ha már meg-történt. Én hallgattam a Lizire és mondtam, hivjon napszámot, ha te nem vagy ithonn, de te sokáig ithonn maradtál, hát a nap-számás ide áll a sarokra s várta Lizitől a

imádkozik és énekel, néha magyar egyházi beszéd is tartatik már. S mindez a derék Toldy család és Németh Rudolf nádasi es-peres ur érdemének, s a község, jóra való magyar tanítójának, Nedeczky ur buzgó-ságának köszönhető. Egy kis jóakarát és tevékenység néhány év alatt is szép gyü-mölesőt terem. — Üdvözljük mindkét község papját és tanítóját, mint a szent ügy baj-nokait s adja Isten, hogy példájuk méltó követésre indítsa az erre hivatottakat.

— **A vallás és közoktatásügyi minisz-ter** Nagy Ilona viihyei tanítónőt és Strbik Károly viihyei tanítót állomásaikon véglegesen megerősítette.

— **Huszár bravour.** E hó 9-én a Kö-szeg-féle menő vonattal az 5. huszár-ezred-ből 4 huszártiszt Szombathelyről elazott. Alig hogy a vonat a pályaudvart elhagyta, vágatva közeledett egy lovasziszt, s a gyor-san haladó vonathoz érven, a vonatban ülő tisztnek tisztelegvén, kedélyes beszédbe eredt velük, kik a vonat ablakából kifelé társalogtak, a lovas pedig befelé; daczára hogy tüskön bokron, árkon keresztül ug-ratva haladt, pillanatra sem hagyta el a robogó vonatot s midőn ez Köszegre ért, a tiszt már a hidon állott. — Nem tudjuk, jegyzi meg a „Sopron“, a kitűnő lovas vagy pedig a jól idomított lovat bámuljuk-e? Mindenesetre az érdem a lovasé, ki gyönyör-űsen ugratta a néha 1½ söt 2 ölyni szé-les árkokat keresztül. Az ügyes lovagló Sch lauc z főhadnagy ezred segédtiszt volt.

— **Rövid hírek. — Időjárás.** A jö-vő hétre hazánkban: derűs, közben felhős-borussal változó, még meleg időt várhatni helyenkint esővel, itt-ott zivatarral. — **Hont-megye** tavaszi közgyűlésén, melyet a bizott-sági tagok élénk részvéte mellett tartottak meg, egy nagyobb küldöttséget bízta meg azzal, hogy a főispán vezetés alatt tolmá-csolja a megye üdvözlését Simor János her-czegprimás előtt arany miséje alkalmából. — **A trónkövetelő** kiutasítása foglalkoztatja most egész Franciaországot. A törvényja-vaslat már tárgyalás alatt van, de sorsa igen kétséges. Úgy a kiutasításnak, mint a jelen helyzet fentartásának nagy a pártja. — **Viharok Amerikában.** Borzasztó vihar dühöngött egész nyugaton, — írja az „Amerikai Nemzetőr“ legutolsó számában. Alig akadt egy-egy hely, hol a tűmérék anyagi kár mellett, több emberélet is ne-esett volna áldozatul. — **Apáca grófkis-asszony.** Pálffy Mariette grófnő, néhai Pál-ffy Miklós gróf leánya e napokban belé-pett a Jézus sz. szivéről nevezett nőiszer-zett noviciátusába. — **Uszó fogadók.** Orosz-országban a Don vizén újabban több ven-dég-fogadót létesítettek a száraz földön kívül. Az uszó fogadók alsó részében lakó és háló szobák, felül pedig ebédlő és mula-tó helyek vannak. — **A kolera** Velencze-ben és vidékén egyre terjed. A legutolsó hírek szerint magában Velenczében huszon-hat ember halt meg egy napon. — **Ipoly-ságon** e hó 2-án délben nagy tűzvész volt, mely rövid idő alatt 8 lakházat hamvasz-tott el.

jelt, hogy te mikor távozol el hazulról, hogy belekaphasson... de még csak most kez-dett bele... ha parancsolod, abban hagyja, csak ne haragudj! Bocsás meg Bélám, többé nem csallak meg... hiszen én nem akarok mást, csak hogy te szeress! Ugy-e megbo-csátasz? Ne haragudj, kérlek!“

S azok a büvös kék szemek ismét könyörögve keresték az ő szemeit, hogy meleg sugarukat belemérsék; azok a gyön-géd fehér karcsókák ismét odakulcsolódtak az ő nyaka köré s a kis hízogó teremtés oda simult fürtes fejével az ő széles mellé-hez: „Csak ne haragudj rám!“

Ki tudna ilyen varázslatnak ellentálni? Ki ne hinne ezeknek a kedves, csacsogó ajkának, melyek nem tudják még, mi a hazugság?!

Bizony a fiatal férj nem volt olyan nagyon kemény téztáblól gyurva. De szé-gyelve nagyon hirtelenkedés s helytelen gyanuját, félig tréfálva, félig boszankodva mutat az ott ácsorgó patiensre:

„Hát ez az ur itt?“

„Téged keresett Bélám, éppen abban a perczen jött, mikor te. Egyenesen ide lé-pett be, mert a Lizi már ismét nyitva hagyta az ajtókat s nem volt senki az előszobá-ban, ki beszéljen az idegenekkel, Én nem ismerem ezt az urat. Soha sem is láttam! De... ugy-e nem haragszol már rám?“

Minden felelet helyett odavonta a kis asszonyt keblére, ki odasimult, mint egy remegő madárka; megsókolta azt a két kék csillagot, melyekben keltelkedni mert, lekiáltott vidám, erőteljes hangon az ud-varba:

„Apritsatok össze minden ládat, a mit csak találtok, az utolsó szálig!“

Igy lett Lizi asszonyoknak sok aprófája.

(Vége.)

APRÓSÁGOK.
— **Rovatvezető:** Z u h a n y . —
A hadgyakorlatoknál. A kapitány neje barátjához: „No nézd ezt a Friczit! Halálra nevet-hetem magam, ha látom, hogyan parancsolgat embere-inek. Otthon próbálná csak!“

Jó étvágy. — Gyorsan Béla, leejtettem a pe-csenyét az asztal alá. Ha nem sietsz, elviszi a macska. — Férj nyugodtan: — Ne félj, már rátertem a lábá-mat.

Egy világi albumából. „A hallgatás az ostobák esprit-je, a fecsegés a szellemes férfiak osto-basága.“

T A N Ü G Y.
I.
Léva és vidéke r. kath. néptanítóinak egylete f. hó 9-én, Léván, d. e. 9 órákor tartja az évi közgyűlését a róm. kath. is-kola helyiségében. A gyűlés tárgyai:
1) elnöki beszámoló;
2) a választmány évi jelentése;
3) 12 választmányi tagnak megválasz-tása;
4) tiszteletbeli tagok felvétele;
5) háromtagu számvizsgáló bizottság kiküldése;
6) a számadások megvizsgálása s ennek eredményéhez képest a számoló pénztáros felmentése;
7) a választmány által kitűzött kérdé-sek és beérkezett tételek megvitatása;
8) esetleg felmerülő indítványok tár-gyalása.
Garam-Ujfalu, 1886. május hó 28-án.

MUNKAY JÁNOS s. k.
(egyleti egyházi elnök.)
II.
A Lévai róm. kath. elemi fu-is-kola osztályaiban az ez évi zárvizsgák f. hó 21. és 22-én a rendes tanórákban tartatnak.
Léván, 1886. jun. hó 4-én.
Az igazgatóság.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.
Az „egyetemes regénytár“ ép most megjelent XV. kötete Eckstein Ernőnek a hírneves német írónak „Violanta“ című érdekes regényét tartalmazza. Eck-tein egyike azoknak a ritka német íróknak, kik a je-lenkori irodalom nagymesteréhez, a francziához jártak iskolába. Tülik tanulta el az eleganciát az előadás-ban, a finom lélektani jellemzéseket és az érdekes me-se-szöveget, hozzáadva a magáéból az eredetiséget, a költői melegséget és sokszor drámai erőt is. Mindezek a be-eses tulajdonok, melyek olasz földön, a költőség hazá-ban játszó művében egyenként és együttvéve föltalálhatók, a „Violantát“ oly harmónikus egész-ség, olyan igazán élvezetes olvasmányágy teszik, mely föl-kép a német irodalomban ritkítja párját. Az „Egye-temes Regénytár“ kiadója, a budapesti Singer és Wolf-ner cég, valóban szolgálatot tett a közönség-nek és az irodalomnak is, midőn e jeles művet nyelv-ünkbe áttültette. Ára, mint a Regénytár többi kötetének, diszes piros vászonkötésben 50 kr. — Ugyan e kiadónál jelent meg „Nem illik“. „Utmutató a társadalmi érintkezésben többé-kevésbé elterjedt visszasszágok, nyelvbeli hibák és egyéb botlások elkerülésére“ cím alatt **Porzó** (Dr. Ágai) egy felette érdekes művecke, mely rövid velős mondatokban és egészen a hazai viszonyokra alkalmazva sorolja fel a társadalmi érint-kezésben előforduló különböző visszasszágok egész tár-házát és ép oly tanulságos, mint érdekes, valamint részben humoros tartalmánál fogva kétségtelenül csak-hamar a társadalom minden rétegében elterjedt könyvvé fog válni. Az eredeti angol kiadás csak néhány hónap-ral ezelőtt jelent meg és már is ¼ milliónál több az eladott példányok száma; német nyelven pedig ed-digélre is már három különböző és egymással versenyző kiadás jelent meg és valamenyly legjobb keletnek ör-vend. Ennek alapján mi is remélhetjük, hogy ezen ke-dves és hasznos művecke, különösen a mindkét nem-beli fiatalág körében nemcsak szívesen, de eredmén-y-nyel is forgatott kézi-könyv leend, miért is első sor-ban a szülők és nevelők figyelmébe ajánljuk azt, mert minden alkalommal megbízható utmutatóul fog nekik szolgálni arra nézve, mi „nem illik“! De nemcsak a fiatal-ság, hanem mindenki, ki a társaságban mozog, igen hasznos tanácsokat fog a különböző alkalmakkor (asztalnál, társaságban, salonban, a beszédben stb.) tanúsítandó magatartására nézve ezen könyvecskéből-meríteni, miért is ösztönöz kívánjuk, hogy az egy családban se hiányozzék, mi annál inkább lehetséges, mert olcsó ára (50 kr.) ugy szegény mint gazdag szá-mára egyaránt könnyen megszerezhetővé teszi.

A babonáról a magyar köznép és a serdül-tebb ifjúság számára könyvet írt Sirisaka Andor, pécsi tanító. Könyvében, melyből lapunk legközelebbi számá-ban mutattványt közlünk, szől először a babonáról álta-lában, majd részletesen a boszorkányokról és a babo-nások azon szokásairól, a miket a járványos betegsé-gek s különösen az állatjárványok alkalmával szoktak tenni; igyekszik a kísérletekről is levonni a leplet. A má f. évi június havában jelenik meg, 8—9 ivnyi terjedelemben. Előfizetési ár: egy példány ára 30 kr., öt példány ára 1 fr 20 kr., tíz példányé 2 fr 40 kr. Színes vászonba, aranyozott és metszéssel kiál-lított disz példányok egyenként 1 frjával rendelhetők meg. Az előfizetési penzek (Pécs, Agoston-tér 1 sz.) legkésőbb június hó 15-ig beküldendők. Szerzőnek e sok fáradsággal összeállított művét, mely jó szolgálatot tehet a kisednevelés terén is, melegen ajánljuk a szülők, tanítók és tanügybarátok szíves figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG.
Hazai s külföldi közlemények.
Az első magyar általános biztosító társaság m. hó 20-án tartá közgyűlését S o-m-sich Pál elnöklete alatt. Az előterjesztett 1885. zárszámadás 795.192 frt 27 krnyi ny e r e s é g e t mutat ki. Az alapszabályok megkívánta levonások után a közgyűlés határozata szerint a 499.196 frt 94 kr. tiszta nyereségből minden egyes részvény után 166 frt o s z t a l é k fog f. hó 22-étől fogva a társaság pénztárainál kifizettetni. A maradványból a közgyűlés 7929 frt 86 krt jótékony s k ö z h a s z n u e z é l o k r a szavazott meg, 1196 frt 94 krt pedig új számlára rendelt előírni. A társaság ritka

kedvező helyzetét és folytonos virágzását a tekintélyes nyereségen kívül tartalékai-nak nevezetes emelkedése is bizonyítja. A tűz- és szállítványi osztály díjtartaléka im-már 1,849.487 forint 47 krajczarra, az életbiztosítási osztályé 10,999.459 forint 34 krajczarra, a részvényesek tulajdonát képező nyereségyntartalék 1,806.771 frt 14 kr-ra és az értékpapírok árkülönbözeti tartaléka 372.953 frt 41 krajczarra rüg-Mig e tartalékok, az üzletnek minden eshetőséggel szemben megdönthetlen szilárd alapot adva, a biztosítottaknak a lehető legnagyobb biztonságot nyújtják, addig a kimutatás szerint 452.765 frt 78 krajczárt tevő nyugdíjalap, a társaság szolgálatában elgagott tisztviselők vagy ezek hátrahagyott családjaik anyagi helyzetét tünteti fel igen megnyugtató színben. De még ezzel sincs a társaság folyton gyarapodó tőkéri-nek száma kimerítve, miután ezekhez még a társaság érdekében működő ügynökök valamint azok özvegyei és árvai nyugdíja-zására szánt s 58.248 frt 24 kr-ra rüg-„Léva-alap“ is járul. Ez alap két évvel ezelőtt fundáltott s kamataiból 100.000 forintra fog kiegészítettetni. A társaság min-den tehertől mentes tartaléktőkéri összesen **18,028.671 frt 36 krt** tesznek ki s ezenkívül a társaságnak 6,425,037 frt 46 krnyi követelése van következő évek-ben lejártó díjváltókban. — Az évi mérleg előterjesztése s a felmentvények megadása után a közgyűlés a választmány és felü-gyelő bizottság választását ejtje meg. Elnök lön: S o m s i c h Pál, alelnök; K á r o l y i Gyula gróf választmányi tagok: A m b r o z y Gyula báró, Andrásy Gyula gróf, Batthyányi Géza gróf, Bereznay István, Bitó Kálmán, Csekonics And-rás gróf, Deutch Sándor, G i e z e y Samu, ifj. H a j o s József, Herrich Károly, L á s z l ó Zsigmond, R a d v á n s z k y Géza báró. Felügyelő bizottsági tagoknak R u d -ny á n s z k y Ferencz, S c h o s s b e r g e r Zsigmond és S z i t á n y i Izidor választat-tak meg. — A közgyűlésen kimutatott fényes anyagi eredmény, s a társaságnak élére állított férfiak eme tiszteletet para-ncsoló névsora annak bizonyítékai, hogy az első magyar általános biztosító társaság valóban a közgazdaságilag is életerős Magyarország egyik legsikerültebb produc-tuma, mely teljesen méltó ama páratlan rokonszenvre, melyben az egész ország s különösen annak magyarsága részesíti.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.
Köszönet nyilvánítás.
Tek. K ó n y a József rendőrkapitány ur a „S t e f á n i a - á r v a h á z“ javára 2 frt 20 krt volt szíves beküldeni, mely összeg-ből 1 frtot Herschmanek Lajos ur mint talált pénzt adott a nevezett jótékony célra, 1 frt 20 kr pedig Hribik Fülöpöl bírság fejében lön behajtva.
Köszönet a jó ügy nevében.
Léva, 1886. június 2.
Szakmáry Endre, pénztárnok.

Köszönet-nyilvánítás.
A lévai rendőrkapitányi hivatal Frenkl Márk lévai lakost kibégás miatt a lévai önkéntes tüzoltó-egylet javára 10 frt bírság-ban marasztalván el, mely a nevezett hiva-tal által az illetékes helyre leendő átjuttat-tás végett hollétük kiadott. — Van sze-rencsém ezen összeget az egylet nevében ezennel megköszönni.
Léva, 1886. június 5.
Konkoly Sándor, önk. tüzoltó-egyleti elnök.

Értesítés.
A lévai m. kir. honvéd- és polgári lö-vészetegylet ma f. évi június hó 6-án ezéllő-vészetet tart, — s az egész idény alatt lö-gyakorlatait mindig a hónap első és h a -r m a d i k vasárnapján délután fogja megtar-tani, — melyekre ugy a t. egyleti tagokat, mint a lövészet kedvelőit szívélyesen meg-hívja
Léván, 1886. június 5-én.
az egyleti választmány.

Nyilttér.
Befőzni való finom meggy 5 kilos kosarkákban kilogrammonként 16 krral meg-rendelhető Kern testvéreknél Léván vagy közvetlenül M. F. czim alatt Kis-Kereskény-ben. Kosarak visszavételnek, különben a kosár 20 krral külön számítottatik.
Frankloff nagy amerikai circusa, mely az egész continensen jó hírnek örvend; átutaztában Léván, ma, vasárnap jun. 6-án két előadást tart, és pedig: délután 4-óra-kor az elsőt, este 8-órakor a másodikat.
Lévai piaci-árak.
Rovatvezető: K ó n y a József, városkapitány.
Buza: m.-mázsánként 7 frt 10 kr — 7 frt 50 kr. Kétszeres 5 frt 70 kr — 5 frt 90 kr. Rozs: 5 frt 80 kr — 6 frt 10 kr. Arpa: 5 frt 60 kr 6 frt 20 kr. Zab: 6 frt 10 kr — 6 frt 30 kr. Kukorica: 5 frt 50 kr 6 frt — kr. Bab: 7 frt 50 kr — 8 frt — kr. Lencse: 6 frt 80. kr — 7 frt 50 kr. Köles: 5 frt. — kr

7-7

A forró évszakban életrendi hibák miatt gyakran fordulnak elő emésztő szerveinkben zavarok (székrekedés vértolulással, heves szivdobogás, fűfűzés stb.) s ily esetekben jó, ha gyorsan kéznél van egy olyan ki-tűnő házi-szer, mint a milyennek ismeretes a Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsa, mely által minden nagyobb bajnak eleje vétetik. Gondosan meg kell nézni, hogy minden Brandt R.-féle svájci labdacsa-dobozon (70 kr a gyógyszerárakban) rajta van-e a czégyjegy: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalá-írása; minden másfajta csomagolás visszautasítandó.

1886. évi 2132. szám.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a garam-berzencei vasuti állomáson levő 906 méter kemény hasáb-, és 568 méter kemény dorongfa (bűk és tölgyfa vegyesen) akár egészben, akár 2—300 méteres részletekben, a folyó évi junius hó 16. napján déli 12 óra-kor a garam-berzencei állomáson tar-tandó nyilvános árverés útján és azon-nali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Zsarnóczán, 1886. évi május 29-én.

A m. kir. erdőhivatal.

Árverési hirdetmény.

A lévai dalárda tulajdoná-hoz tartozó harmonium 1886. évi junius 8-án délután 6 óra-kor Jaross Ferencz ur lakásán (elemi iskolaépület) kedvező fel-tételek mellett el fog adatni, hová a venni szándékozók ezen-nel meghivatnak.

Léva, 1886. jun. 2.

Toóth Zsigmond, igazgató.

Pain-Expeller horgonyyal a valódi és az a készítmény, mely által a kőszvény és csúsz esetében az ismeretes meglepő győgyeredmények értek el. E rég jónak bizonyult házi-szer 40 és 70 kr. a legtöbb gyógyszerárban* hapható. Fő-raktár: Gyógyszertár az arany országhoz, Prága, Altstadt.

Kapható Török Józsefnél Budapesten, Király-utca 12.

VIDATS-EKÉK

Vidats-féle egyéb gépek és azok pótrészei ezentul az eredeti Vidats-féle minták (modell) szerint csakis az alábbirt gyárban kaphatók, mely az összes mintákat a Vidats-féle esődtömegtől megszerezve, azokat is gyártja.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság gazdasági osztálya.

Központi iroda:

Budapest, váczi-körut 57. szám.

Dr. POPP

illatos orvosi

n ö v é n y s z a p p a n a

vegytanilag analysálva és Európa gyógyszerési és orvosi karának számos jelesei által elismerve, mint legkütünőbb és legjobb hatású a bőrre nézve, 18 év óta a legsikeresebb eredményt mutat fel a bőrküüések minden neme, kiváltképen a bőrvizketeg, bőrszeny, ötvár, fejhámás, fagy-daganat, láb-izzadás és rüh ellen.

Ara 30 kr.

Dr. Popp J. G. urnak, Bécs, I. kerület, Bognergasse Nr. 2.

Mintán én egy küüést, melyet 6 éven át hordtam, haszatlan gyógykezeltettem 4 orvos ál-tal, végül az ön szappanához fordultam, melyet igen jónak találtam, s nem tudok eléggé hálás lenni irányában.

Én egyenesen önhöz fordulok, mivel a gyógyszerártóbból többfélélt kaptam, oly módon becsa-magolva, mint az öné, de én azt hiszem, meg van lamisítva; az ön kedves szép sötétzürke szap-panomat csak öntől remélem megkapni.

Kérem a melickelt összegért győgyhatású szappanából küldeni.

Tisztelettel

Franz Amalie, Prerau (Mähren).

198

Kapható: Léván: Boleman János és Medveczky Sándor gyógyszerártóbban, Báthban: Zsilky Ignác gyógyszerártóbban, Selmecezen: Margatsy János és Sztankay Ferencz gyógyszer-ártóbban, Ujbányán: Vitkovits János gyógyszerártóbban, Nyitra: Kovács József és Tombor K. gyógyszerártóbban, Balassa-Gyarmaton: Feistl József és Havas Gyula gyógyszerártóbban.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz-, szállítmány- és jégbiztosítási üzlet.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, VAGYON, TEHER. Rows include: I. Tűzbiztosítás, II. Szállítmány biztosítás, III. Jégbiztosítás, 1885. évi nyereség.

II. Életbiztosítási üzlet.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, VAGYON, TEHER. Rows include: Törlesztett kötvények díja, 1885. évi nyereség, Értékpapírok.

Budapest, 1885. december hó 31-én.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Fuchs Rudolf, Hajós József, Harkányi Frigyes, Lévay Henrik, Igazgató-helyettesek: Grmódy Vilmos, igazgató. Ullmann Károly Pál, aligazgató.

Jeney Lajos, a központi könyvezés főnöke.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

A FELÜGYE LŐ BIZOTTSÁG:

Rudnyánszky Ferencz, Tornyai Schosberger Zsigmond, Szifányi Izidor.

Kaczvinszky János, életbiztosítási könyvvivő.